

PLATANUS X HISPANICA

Volgens het fraai uitgevoerde, dikke naslagwerk 'Van den Berk over Bomen' kan de snel groeiende gewone plataan, *Platanus x hispanica*, 35 meter hoog worden. De kroon is rond, de rechte stam en de takken zijn grijs- en geelgroen met afschilferende schors. Het blad verkleurt geel in de herfst en verteert na afvallen slecht. Bolvormige bloeiwijzen aan steeltjes worden later stekelige vruchtjes, die lang aan de boom blijven. Snoei wordt goed verdragen. De boom is windbestendig en winterhard (zone 6a).

BOVEN | *Platanus x hispanica*.

in Sint-Oedenrode vervoerd."

Inmiddels staat de boom daar nu ruim zes jaar, op een prominente plaats. Het is een echte blikvanger. Hij doet het perfect, vinden de specialisten hier. Hij heeft een mooie, grillige vorm, staat gezond in het blad en de stam is zoals het hoort: gevlekt, bobbelig en met diepe groeven.

En ... hij is te koop! Wie zijn potentiële klanten en wat moet deze boom dan wel kosten? Johan van den Berk denkt aan een gemeente, bijvoorbeeld voor een park, of aan een bestemming als pronkstuk bij evenementen zoals de Floriade of een wereldexpo. Er zijn al geïnteresseerden langs geweest. Johan is ervan overtuigd dat de plataan de kwekerij ooit gaat verlaten, ondanks de kosten. Alleen al met het transport en het verplanten is een bedrag gemoeid van enkele tienduizenden euro's. De boom zelf moet een slordige € 150.000,- opbrengen. Maar dan heb je ook wat - voor de komende 500 jaar. Want zo oud kan de plataan uit Oentsjerk - thans Sint-Oedenrode - gemakkelijk worden. ☒

TEKST EN FOTOGRAFIE: HANNEKE LOUWERSE

Boomkwekerijen Van den Berk, Donderdonk 4,
5492 VJ Sint-Oedenrode, tel. 0413-480480;
www.vdberk.com.

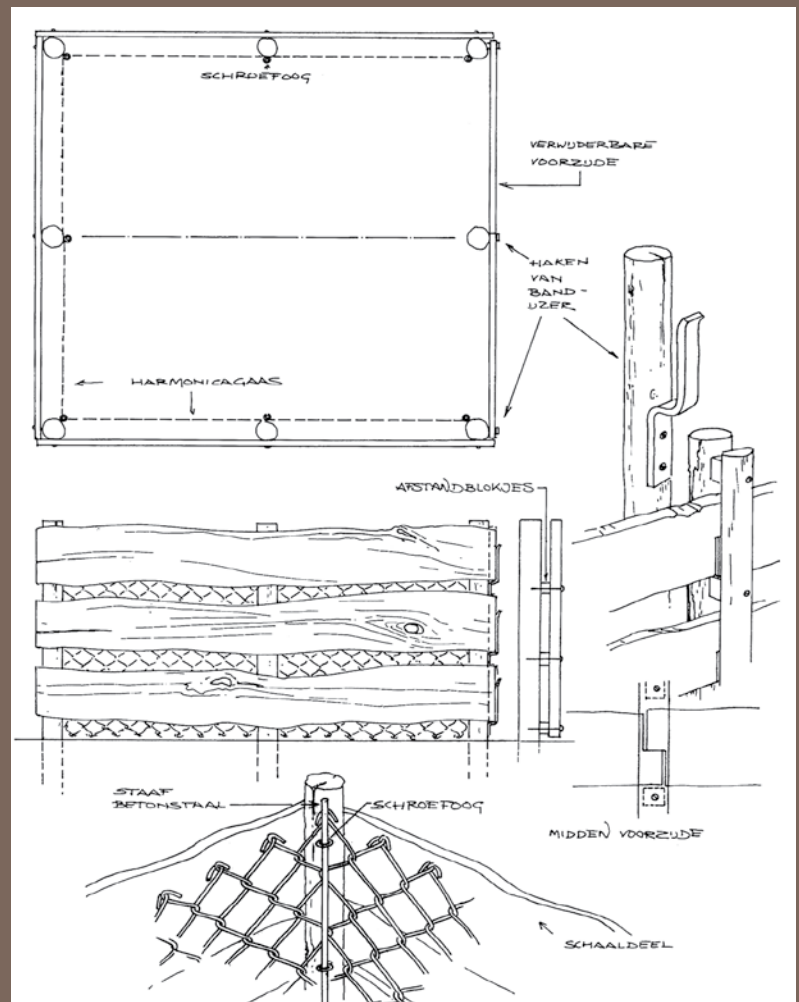
MAAK ZELF

Zelf compost maken is goedkoop en goed voor het milieu. Je kunt volstaan met het op een hoop gooien van tuin- en keukenafval, maar het staat netter om er een speciale voorziening voor te treffen. Op deze pagina's vindt u een werkbeschrijving van een compostbak die, zeker in een natuurlijke tuin, nauwelijks opvalt.

Compost is onmisbaar voor de tuin. Het verbetert de structuur van de grond en activeert het bodemleven. Compost is, net als speciale compostvaten, kant-en-klaar te koop. Zelf compost maken in een eigengemaakte compostbak is veel goedkoper en beter voor het milieu. Op deze pagina's vindt u de werkbeschrijving van een eenvoudige compostbak. De bak is 2 x 2 m en 85 cm hoog. U kunt de maten natuurlijk aanpassen aan de ruimte in uw tuin. Voor een goed resultaat moet de bak minimaal 1 m³ zijn. Kies een plek in de halfschaduw en zorg dat er voldoende ruimte is om met een kruiwagen bij de bak te komen en de composthoop om te zetten, dat wil zeggen: alles ondersteboven keren.

BENODIGDHEDEN:

- 8 onbehandelde palen, bijvoorbeeld van kastankehout (of ander verantwoord duurzaam hout) van 1,5 m lang en 10 cm in doorsnede
- 21 schroefogen, 4 x 60 mm, verzinkt

EEN COMPOSTBAK

- 6,5 m betonstaal, doorsnede 6 mm
- 2,25 m halfronde regel en 9 afstandblokjes (zie tekening) of 2,25 m bandijzer 3 x 20 mm
- houtschroeven 5 x 90 mm
- schaaldelen voor voorkant en andere zichtbare zijden (afhankelijk van de locatie)
- 8 m harmonica gaas, 80 cm hoog (of hoger en een stukje ingraven)
- eventueel schaduwdoek om de bak af te dekken bij erg zonnig weer

WERKWIJZE:

- Bepaal de plaats waar de bak moet komen, een plek in de halfschaduw heeft de voorkeur.
- Graaf de 8 palen met behulp van een grondboor (te huur) in tot 85 cm boven het maaiveld. Stel ze verticaal. Gooi de uitgegraven grond terug in de gaten. Zet de palen goed vast door de uitgegraven grond die u teruggooit meteen onder in het plantgat vast te stampen met een dikke lat.
- Monteer aan de buitenzijden die in het zicht liggen (behalve de voorkant) de schaaldelen. Houd tussen de planken ruimte vrij zodat er voldoende lucht in de bak kan komen.
- Breng aan de binnenzijde van de palen de schroefogen aan volgens de tekening.
- Knip het betonstaal in stukken van 80 cm.
- Bevestig het gaas met behulp van het betonstaal.
- Maak op dezelfde wijze een middenscheiding in de bak voor het omzetten: rijpe compost aan de ene, vers afval aan de andere kant.
- Zaag de halfronde regels af op 75 cm.
- Monteer ze aan de drie palen van de voorzijde met afstandhouders (blokjes hout, 3 x 5 x 5 cm). Zo ontstaan de openingen waar de schaaldelen van de afsluiting tussen vallen. Of monteer, als u bandijzer gebruikt, de beugels die u hiervan hebt gemaakt (zie tekening).
- Zaag tenslotte de uitneembare schaaldelen voor de voorkant op

COMPOSTEREN

Bij composteren is variatie erg belangrijk. In de bovenste twee rijen op de foto ziet u het 'groene afval', dat rijk is aan stikstof. Daarvan verteren groente- en fruitafval, gazongras, koffiefilters, theezakjes en onkruid (links op de foto) het makkelijkst. Daarnaast de materialen die weliswaar rijk zijn aan stikstof, maar moeilijker verteren: aardappelschillen en nog niet verdroogde bladeren. De vertering van citrusschillen en coniferengroen duurt nog langer. De materialen in de rij eronder bevatten veel koolstof. Voor een goed composteringsproces moeten ze met het groene afval worden gemengd. Makkelijk verteerbaar zijn stro, zaagsel en houtkrullen. Houtsnippers en dunne takjes verteren wat moeilijker. Dikke takken, maar ook bijvoorbeeld zonnebloemstelen, hebben de meeste tijd nodig. De stoffen in de onderste rij kunnen altijd worden toegevoegd. In volgorde van verteergemak: mest (afgebeeld konijnenmest), houtas van ongeverfd hout (beperkt toedienen), wol (en menselijk en dierlijk haar) en tenslotte eierschalen.

TEKST EN FOTO: NICO VERMEULEN

KIJK VOOR EEN UITGEBREID ARTIKEL OVER
COMPOST OP WWW.GROEI.NL.

maat. Het is handig om die in twee delen te maken, elkaar een stukje overlappend, zodat ze desgewenst slechts voor de helft kunnen worden verwijderd (zie tekening). ☒

TEKST EN FOTOGRAFIE: FRANS VERHEIJEN

